

EVROPA NA KŘIŽOVATCE

ROVNÉ ZAPOJENÍ ŽEN NA VŠECH
ÚROVNÍCH: PŘEDPOKLAD PRO MÍR,
PROSPERITU A SPOLEČENSKOU ZMĚNU
#FeministEurope #Elections2024

Manifest Evropské ženské lobby

Ochrana a posilování práv žen a jejich zapojení do vedoucích pozic pomocí funkčních institucionalizovaných mechanismů

OBSAH

Shrnutí	3
Manifest	5
Ochrana a udržitelné posilování práv žen díky institucionalizovaným mechanismům Dosažení paritní demokracie a rovného zastoupení žen	8
Prosazování ekonomické nezávislosti žen směřující k feministickému ekonomickému modelu / Odstranění všech forem násilí páchaného na ženách a dívkách udržovaných patriarchálním systémem	9
Zabránění neoliberálnímu a patriarchálnímu vykořisťování těl žen a dívek Zaručení práva na tělesné sebeurčení žen	10
Zapojení hlasů žen do mírových procesů Ženy jako nedílná součást zelené transformace	11
Poznámky	12
Poděkování – O nás – Další zdroje	13

I přes významný pokrok v oblasti práv žen a dívek v Evropě nedávne výzvy znovu ukázaly, že krize dopadají hůře na ženy, dívky a organizace hájící práva žen.

Jedna ze tří žen v EU se stala obětí fyzického a/nebo sexuálního násilí a každá druhá žena starší 15 let čelila sexuálnímu obtěžování.¹

Evropa se začíná v této oblasti posouvat zpět. Genderové stereotypy a patriarchální hodnoty v našich společnostech stále přetrvávají. Ženám jsou přisuzovány neplacené či špatně placené pečovatelské úlohy, které nejsou doceňovány, sexistické nastavení společnosti připravuje ženy o rovné příležitosti a prostor k rozvoji ve všech oblastech života. Některá nejzákladnější práva žen a dívek, která byla tvrdě vybojována, jsou jim odebírána: v současné Evropě ženy stále umírají kvůli tomu, že nemají přístup k potratům, nebo jsou zabity svými intimními partnery či rodinnými příslušníky!

V EU ZASTÁVAJÍ
ŽENY JEN

33,4%
MINISTERSKÝCH POZIC²

Chceme Evropu, kde se ženy a dívky v celé své rozmanitosti těší rovným právům a zapojení ve všech oblastech a na všech úrovních společnosti a kde jim nehrozí žádná forma útlaku a vykořisťování.

Průměrný rozdíl ve výši penze žen a mužů v Evropě činí³

30%

Zahrnutí práv žen a dívek jakožto ústředního bodu evropských politik je nezbytným předpokladem pro dosažení míru, demokracie, inkluze, rovnosti a solidarity v Evropě.

Vyzýváme aktéry s rozhodovací pravomocí v EU i v členských státech, aby poskytly financování a přijaly závazná opatření s těmito cíli:

- ✓ **Dosáhnout paritní demokracie a rovného zastoupení žen,**
- ✓ **Prosazovat ekonomickou nezávislost žen směřující k feministickému ekonomickému modelu,**
- ✓ **Odstraňovat všechny formy násilí na ženách a dívkách udržované patriarchálním systémem,**
- ✓ **Zabraňovat neoliberálnímu a patriarchálnímu vykořisťování těl žen a dívek,**
- ✓ **Zaručit ženám právo rozhodovat o svém těle,**
- ✓ **Zapojit hlasy žen do mírových procesů,**
- ✓ **Učinit z žen nedílnou součást zelené a digitální transformace.**

V PLNÉ VERZI NAŠEHO MANIFESTU SE DOZVÍTE, jak můžete přispět k dosažení skutečné rovnosti žen a mužů v Evropě.

Co by měla udělat Evropská unie

- Poskytovat aktivní podporu organizacím hájícím práva žen, a to včetně finančních zdrojů a bezpečného prostředí,
- Přijmout strategii genderového mainstreamingu včetně genderového rozpočtování jako nedílnou součást všech politických nástrojů EU a věnovat zvláštní pozornost významným změnám, jako jsou digitální a zelená transformace,
- Zajistit rovné zastoupení žen a mužů v politickém rozhodování, tj. 50% zastoupení každého pohlaví ve všech rozhodovacích orgánech EU včetně vrcholových pozic,
- Během střednědobého přezkumu, kterému bude v roce 2023 podroben víceletý finanční rámec (VFR) na období 2021–2027, uplatnit metodu genderového rozpočtování,
- Bezodkladně přijmout směrnici o násilí na ženách a domácím násilí včetně ustanovení o sexuálním vykořisťování a kybernetickém násilí na ženách,
- Navrhnout, aby bylo násilí páchané na ženách a dívkách zařazeno na seznam tzv. eurozločinů s cílem zajistit přijetí komplexního legislativního rámce EU, který se bude zabývat všemi formami násilí na ženách a dívkách (Violence Against Women and Girls, VAWG),
- Na úrovni EU přijmout model rovnosti EU a harmonizovat právní předpisy EU v souladu s abolicionistickým přístupem k prostituci,
- Uznat sexuální a reprodukční zdraví a práva (SRHR) včetně práva na bezpečný potrat jako součást lidských práv žen a dívek a začlenit je do Evropské charty základních práv,
- V plném rozsahu implementovat rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 a celou agendu týkající se žen, míru a bezpečnosti,
- Při formulování politických opatření a předpisů v oblasti klimatu systematicky uplatňovat genderový mainstreaming a využívat intersekcionalní přístup.

Co by měly udělat členské státy EU

- Přijmout závaznou legislativu upravující podíl žen a mužů na kandidátních listinách v závislosti na volebním systému tak, aby bylo v politickém rozhodování dosaženo parity,
- Budovat a udržovat přístupnou, cenově dostupnou a vysoce kvalitní pečovatelskou infrastrukturu a služby a investovat do nich v rámci přístupu založeného na lidských právech a zohledňující různé fáze života, aby byly při péči uspokojeny potřeby osob v každém věku,
- Poskytovat ženám přístup ke kvalitním pracovním příležitostem včetně důstojného příjmu, stejné mzdy, pracovní jistoty, osobního rozvoje a přiměřené sociální ochrany, přičemž zvláštní pozornost musí být věnována ženám ohroženým vyšší mírou nezaměstnanosti a nízkými mzdami, jako jsou ženy se zdravotním postižením, migrantky, starší ženy a ženy žijící ve venkovských oblastech,
- Poskytovat bezplatné a snadno dostupné služby odpovídající potřebám obětí násilí páchaného na ženách a dívkách včetně žen se zdravotním postižením, žen žijících ve venkovských oblastech a migrantek ohrožených větším rizikem bezdomovectví,
- Poskytovat účinnou podporu ženám, které se staly obětí sexuálního vykořisťování, pomocí exitových programů, včetně právních a zdravotních služeb a podpory při hledání bydlení a práce,
- Zaručit přístup k bezpečnému, legálnímu a bezplatnému potratu všem ženám bez ohledu na okolnosti a věnovat zvláštní pozornost potřebám menšinových skupin žen, jako jsou migrantky nebo zdravotně postižené,
- Do vzdělávacích programů začlenit komplexní vztahovou a sexuální výchovu založenou na autonomii, respektu, vzájemnosti, souhlasu, bezpečném a uspokojivém sexu a odstraňování genderových stereotypů, násilí souvisejícího s pornografií, objektifikace a pronikání prvků pornografie do mainstreamové kultury,
- Vytvořit specializované podpůrné služby pro všechny ženy a dívky vysídlené v důsledku válečného konfliktu, a to včetně univerzálního přístupu k právním, lékařským, psychosociálním a sexuálním a reprodukčním zdravotním službám, které musejí být plně dostupné a uzpůsobené ženám s postižením, starším ženám a ženám a dívkám z různých kulturních okruhů a s různou jazykovou výbavou,
- Využít příležitosti, které přináší zelená transformace, k odstraňování rozdílů v odměňování, zaměstnanosti a dlouhodobých výdělcích a důchodech mezi muži a ženami a zaručit ženám ekonomickou nezávislost.

**VYUŽIJME VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU
V ROCE 2024, ABYCHOM PRÁVA ŽEN A ROVNOST MEZI ŽENAMI
A MUŽI PEVNĚ ZAKOTVILI JAKO STŘEDOBOD EU!**

NAŠE VÝZVY

Po volbách do EU v roce 2019 bylo v Evropském parlamentu pouze 17 poslankyň z etnických menšin, což představuje pouze

2,4 %

z celkového počtu europoslanců*kyň.¹³

Během první vlny pandemie covidu-19 trávily ženy

18,6 hodin

týdně domácími pracemi a vařením, zatímco u mužů to bylo jen

12,1 hodin.¹⁴

V EU ZASTÁVAJÍ ŽENY JEN 33,4 %
MINISTERSKÝCH POZIC¹²

Manifest

Vůbec první předsedkyně Evropské komise a její tým komisařů a komisařek, v němž bylo historicky poprvé téměř dosaženo rovnosti žen a mužů, nominace komisařky pro rovnost, přijetí dlouho očekávané směrnice **Evropské komise** o ženách v **řídících orgánech společností, směrnice o transparentnosti odměňování** a **návrh směrnice o násilí na ženách a domácím násilí** – to jsou některé z **významných úspěchů** úsilí za práva žen i všech lidí v Evropě z poslední doby.

Ženy a organizace zasazující se o jejich práva přesto byly silně a neúměrně zasaženy výzvami, s nimiž se svět potýká, jako jsou pandemie covidu-19, ruská invaze na Ukrajinu, energetická krize, klimatická krize a přírodní katastrofy, prudká inflace, zmenšující se prostor a omezené zdroje pro práva žen. Byli jsme také svědky odchodu žen z vrcholných politických pozic. **Je proto zapotřebí nekompromisního odhodlání postavit práva žen a dívek do středobodu evropských politik.**

Poprvé za uplynulé desetiletí se zvýšily nerovnosti mezi muži a ženami v oblasti zaměstnanosti, vzdělání, zdravotního stavu a přístupu ke zdravotnickým službám.⁴ Prosazování tradičních rolí, založených na genderových stereotypech a patriarchálních hodnotách, je v našich společnostech na vzestupu a přisuzuje ženám neplacené či špatně placené pečovatelské úlohy, které se netěší uznání, a komplikují rovnocenné zapojení žen do politického života a na trh práce. Přetrvávající sexismus ženy a dívky nadále ponižuje a utlačuje, udržuje je v podřízené pozici, stojí v cestě rovným příležitostem žen a dívek a jejich rozvoji ve všech oblastech. Rozdíly mezi členskými zeměmi EU se znepokojivě prohlubují, **a dokonce dochází ke zvratu již dosažených úspěchů.** Některá práva žen a dívek, která patří k nezákladnějším a byla tvrdě vybojována, jsou jim odebírána. Je děsivé, že v současné Evropě **ženy stále umírají kvůli nedostatečnému přístupu k potratům**, jako například v Polsku, kde faktické zrušení tohoto základního práva způsobilo smrt nejméně šesti žen.⁵ Z výsledků průzkumu CEDAW rovněž plyne, že mnoho zemí znemožňuje přístup ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví⁶ a práv ženám⁷ z menšinových skupin včetně žen s postižením, žadatelek o azyl a migrantek.⁸ Vůči tomuto útoku na práva žen není imunní žádná země. Například ve Francii **v roce 2021 zemřelo rukou svého partnera 113 žen⁹ a v roce 2020 bylo v Evropě svými intimními partnery nebo rodinnými příslušníky připraveno o život přibližně 2 600 žen.¹⁰** Navzdory tomu, že je **EU povinna zajistit rovnost žen a mužů a genderový mainstreaming, tj. uplatňovat genderové hledisko ve všech politických opatřeních**, nebyla základní práva žen v praxi dosud naplněna.

Každý týden zemře v Evropě

50

žen v důsledku násilí páchaného muži.¹¹

Ženy v EU vydělávají za hodinu v průměru přibližně o

12,7 %

méně než muži.¹⁵

06

Průměrný rozdíl ve výši důchodů žen a mužů činí v Evropě

30 %

což má dopad na ekonomickou nezávislost žen a jejich zajištění ve stáří.¹⁶

Co chceme:

Chceme Evropu, kde se **ženy a dívky v celé své rozmanitosti těší rovným právům**, zapojují se do všech oblastí a na všech úrovních společnosti a kde jim **nehrozí žádná forma útlaku a vykořisťování**. Taková Evropa by byla **prospěšná** celé evropské společnosti, protože by mohla:

- Zvýšit **legitimitu a reprezentativnost evropských institucí**,
- Přispět k **překlenutí příkopu** mezi EU a jejími občany a občankami, zejména ženami a dívkami,
- Zvýšit **účinnost politik EU a jejich schopnost reagovat na aktuální potřeby**,
- **Vytvářet bohatství**: větší rovnost žen a mužů by do roku 2050 vedla ke **zvýšení HDP na obyvatele EU o 6,1 až 9,6 procentních bodů**, tj. **1,95 až 3,15 bilionu eur**,¹⁷
- Zvýšit míru zaměstnanosti: **rovné příležitosti ve vzdělávání v oborech STEM** a na trhu práce by do roku 2050 vyvolaly růst **míry zaměstnanosti v EU o 2,1 až 3,5 procentního bodu**.¹⁸

Vyzýváme:

- **Kandidáty a kandidátky**, aby se v **kampani zabývali skutečnými životními problémy žen a dívek** v celé jejich šíři a aby i po svém zvolení **udrželi práva žen a dívek jako politickou prioritu**,
- **Evropské a národní politické strany a evropské politické skupiny**, aby do svého programu zahrnuly **genderový mainstreaming a genderové rozpočtování**,
- **Média**, aby voličům nabízela **nezaujaté, nezávislé, úplné informace a komplexní pohled** tím, že poskytnou rovnocennou platformu kandidátům i kandidátkám, a aby více **pokrývala ženská práva** a vyhýbala se genderovým stereotypům a objektivizaci žen,
- **Voličky a voliče**, aby se zapojovali, zajímali se o dosavadní politické působení kandidátů a kandidátek a jejich přístup k prosazování práv žen, a aby **volili feministické lídry a lídryně**,
- **Instituce EU**, aby umožnily demokratické a spravedlivé volební procesy pro kandidáty a kandidátky bez ohledu na jejich pohlaví a nesly za ně odpovědnost tak, aby všichni mohli stejně bezpečně využívat veřejná fóra ke komunikaci s voliči*kami, aniž by čelili genderovým dezinformacím nebo obtěžování online i offline.

Současným výzvám můžeme úspěšně čelit jedině **společně**, když neopomineme žádnou ženu a dívku. **Ženy** nejenže představují více než polovinu populace, ale jsou také klíčovými **nositelkami změny**. Z tohoto důvodu také musejí mít svobodu a možnost zapojit se do všech sfér života na všech úrovních včetně aktivní účasti na politickém životě hlasováním, zapojením do demokratických mechanismů atd. Díky **začlenění žen a jejich expertizy** můžeme najít vhodná řešení a provést **sociálně, ekonomicky a ekologicky spravedlivou transformaci**.

**VOLBY DO EVROPSKÉHO
PARLAMENTU V ROCE 2024
BUDOU ZLOMOVÝM OKAMŽIKEM**

**JE TŘEBA, ABYCHOM
DOSTÁLI SVÉ
ODPOVĚDNOSTI!**

OCHRANA A UDRŽITELNÉ ZLEPŠOVÁNÍ PRÁV ŽEN DÍKY INSTITUCIONALIZOVANÝM MECHANISMŮM

Stávající nerovnosti mají hluboké kořeny v nerovných mocenských vztazích mezi ženami a muži a jsou umocňovány zmenšujícím se prostorem pro práva žen a mylnou představou, že rovnost zakotvená v legislativě vede ke skutečné rovnosti mezi muži a ženami. „Přirozený“ vývoj nemůže vyústit v rovnost mezi ženami a muži – **musíme být proaktivní.**

Vyzýváme budoucí osoby s rozhodovací pravomocí v EU k těmto krokům:

- Přijmout strategii **genderového mainstreamingu** včetně **genderového rozpočtování**, která se bude promítat do všech politických nástrojů EU, a věnovat zvláštní pozornost důležitým změnám, jako jsou digitální a zelená transformace,
- **Posoudit Strategii rovnosti žen a mužů na období 2020–2025**, začlenit výsledky do **Strategie rovnosti žen a mužů 2.0 na období 2025–2030** a vyčlenit pro tuto strategii dostatečné **finanční prostředky**,
- Vytvořit při **Radě EU orgán pro práva žen a rovnost pohlaví**,
- Poskytovat aktivní **podporu organizacím hájícím práva žen**, a to včetně finančních zdrojů a bezpečného prostředí,
- **Jmenovat komisaře*ku EU s výhradní odpovědností za práva žen a rovnost pohlaví** a za prosazování genderového mainstreamingu ve všech oblastech ve spolupráci s celou komisí,
- Přijímat ambiciózní opatření k **boji proti genderovým stereotypům, sexismu a sexistickým nenávisným projevům** a jejich dopadům ve všech oblastech společnosti včetně médií, kyberprostoru, vzdělávání a trhu práce, přičemž tato opatření by měla věnovat zvláštní pozornost **mýtům a dezinformacím o ženách z menšinových skupin a vícenásobné diskriminaci**, s níž se tyto ženy setkávají na základě dalších znaků, jako jsou zdravotní postižení, etnická příslušnost, věk, sexuální orientace a postavení.

DOSAŽENÍ PARITNÍ DEMOKRACIE A ROVNÉHO ZASTOUPENÍ ŽEN

Ženy nejsou menšinou – představují více než polovinu populace. Nejsou homogenní skupinou a jejich životní zkušenosti jsou ovlivněny celou řadou faktorů. Pro evropskou demokracii je tedy nezbytné rozmanité a rovné zastoupení žen v politické, sociální a ekonomické oblasti.

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Zavést **povinnou paritu** na kandidátních listinách pro volby do Evropského parlamentu,
- Zajistit, aby **ženské kandidátky** ve volbách do Evropského parlamentu **figurovaly na volitelných místech** kandidátních listin, pomocí **povinných kvót** a **střídání** kandidátek a kandidátů na základě zipového pravidla,
- Zajistit **rovné zastoupení žen a mužů v politickém rozhodování**, tj. **50%** zastoupení každého pohlaví ve všech rozhodovacích orgánech EU včetně vrcholných pozic,
- Uložit **politickým stranám, aby do čela kandidátní listiny** ve volbách v EU **postavily ženu i muže.**

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Navrhovat kandidáty*ky na komisaře*ky tak, aby bylo zajištěno **rovné zastoupení žen a mužů v Evropské komisi**,
- Přijmout **závaznou legislativu o kvótách a zipovém pravidlu na kandidátních listinách** v závislosti na volebním systému tak, aby bylo v politice dosaženo parity volených zástupců a zástupkyň v rozhodovacích pozicích,
- **Zajistit právo volit, být volen a podílet se na demokratickém životě všem ženám včetně těch se zdravotním postižením**, které v současnosti mohou stále být o tato práva připraveny a/nebo mohou při jejich výkonu čelit dalším překážkám,
- **Přijmout, adekvátně zavádět a financovat závazná opatření k zajištění bezpečnosti žen** při zapojení do **veřejného prostoru, online i fyzického**,
- Zajistit **rychlou implementaci směrnice o ženách v řídicích orgánech společností** s cílem zlepšit zastoupení žen v rozhodovacích pozicích ve firemním sektoru.

Další informace

PROSAZOVÁNÍ EKONOMICKÉ NEZÁVISLOSTI ŽEN SMĚŘUJÍCÍ K FEMINISTICKÉMU EKONOMICKÉMU MODELU

Musíme přijmout **feministický ekonomický model opírající se o ekonomickou, sociální a environmentální spravedlnost**, který uznává **péči jako pilíř naší společnosti**. Musíme investovat do odstraňování feminizace chudoby, která postihuje především marginalizované ženy, které čelí různým formám diskriminace.

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Začlenit **genderové hledisko do fiskální, hospodářské a sociální politiky a politiky zaměstnanosti**,
- Zajistit, aby byla **Evropská strategie v oblasti péče** zakotvena v lidskoprávním rámci a přijala komplexní přístup založený na zohledňování různých fází života, který uznává, že péče je nezbytnou součástí naší ekonomiky,
- Jít nad rámec této strategie a vytvořit **Ujednání o péči pro Evropu**, které by bylo srovnatelné se Zelenou dohodou pro Evropu a Digitální agendou pro Evropu, včetně vyčlenění obdobných zdrojů,
- Během střednědobého přezkumu, kterému bude v roce 2023 podroben **víceletý finanční rámec (VFR) na období 2021–2027, uplatnit metodu genderového rozpočtování a integrovat tuto metodiku do příštího VFR na období 2027–2033**,
- Vytvořit celoevropský pilotní projekt, který bude usilovat o **genderový mainstreaming v oblasti rozpočtu**, vyhodnocovat jeho implementaci a výsledky prostřednictvím **zvláštní pracovní skupiny**,
- Přijmout **evropské cíle pro podporu péče a služeb, které budou oceňovat roli, kterou všechny ženy – včetně starších žen a žen s postižením – hrají coby pečovatelky**.

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Budovat a udržovat **přístupnou, cenově dostupnou a vysoce kvalitní pečovatelskou infrastrukturu a služby** a investovat do nich v rámci **přístupu založeného na lidských právech a zohledňující různé fáze života, aby byly při péči uspokojeny potřeby osob v každém věku**
- Poskytovat **ženám přístup ke kvalitním pracovním příležitostem včetně důstojného příjmu, stejné mzdy, pracovní jistoty, osobního rozvoje a přiměřené sociální ochrany**, přičemž zvláštní pozornost musí být věnována ženám ohroženým vyšší mírou nezaměstnanosti a nízkými mzdami, jako jsou ženy se zdravotním postižením, migrantky, starší ženy a ženy žijící ve venkovských oblastech,
- Zajistit **individualizaci sociálních práv** a (progressivní) **zdanění fyzických osob**,
- Systematicky **vyhodnocovat hospodářské a sociální politiky z genderového hlediska** za účelem řešení strukturálních příčin feminizace chudoby,
- V rámci **penzijní reformy** se zaměřit na odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů.

Další informace

ODSTRANĚNÍ VŠECH FOREM NÁSILÍ NA ŽENÁCH A DÍVKÁCH UDRŽOVANÉ PATRIARCHÁLNÍM SYSTÉMEM

Násilí na ženách a dívkách (VAWG) je nejrozšířenějším typem porušování lidských práv žen. Násilí ze strany mužů je každodenní realitou mnoha žen a dívek v celé Evropě a je projevem hluboce zakořeněných strukturálních nerovností mezi muži a ženami. Míru a bezpečí nelze dosáhnout, pokud se ženy doma, na pracovišti a ve veřejném prostoru v Evropě necítí bezpečně. **Jedna ze tří žen v EU se stala obětí fyzického a/nebo sexuálního násilí a každá druhá žena starší 15 let čelila sexuálnímu obtěžování.**⁴⁹

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Urychleně přijmout **směrnici o násilí na ženách a domácím násilí včetně ustanovení o sexuálním vykořisťování a kybernetickém násilí na ženách**,
- **Po přistoupení EU k tzv. Istanbulské úmluvě jmenovat koordinátora*ku EU pro odstranění všech forem násilí na ženách a dívkách**, který zajistí jednotný postup při provádění různých legislativních nástrojů,
- Zajistit, aby **veškeré formy sexuálního vykořisťování žen**, které naplňují charakteristiky eurozločinu dle čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU (SFEU), byly **v legislativě EU adekvátně řešeny**, a to včetně prostituce a náhradního mateřství
- Navrhnout, aby bylo **násilí páchané na ženách a dívkách zařazeno** na seznam eurozločinů s cílem zajistit přijetí komplexního legislativního rámce EU, který se bude zabývat všemi formami násilí na ženách a dívkách (VAWG).

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- **Ratifikovat a implementovat tzv. Istanbulskou úmluvu v celém rozsahu bez jakýchkoli výhrad**, přistupovat k násilí na ženách a dívkách jako k systematickému porušování lidských práv a diskriminaci a zohledňovat genderové hledisko ve všech politických opatřeních a postupech,
- **Chránit práva obětí z řad migrantek a uprchlic, konkrétně při udělování statusu samostatného pobytu** – genderově podmíněné žádosti o azyl by měly být brány v potaz, přijímací proces musí být genderově citlivý a musí být uplatňována zásada nevrácení oběti násilí z řad žen a dívek,
- **V plném rozsahu implementovat směrnici o násilí na ženách a domácím násilí**, jakmile bude přijata,
- Poskytovat **všem bezplatné a snadno dostupné služby, které odpovídají potřebám obětí násilí páchaného na ženách a domácího násilí**, což se týká i žen se zdravotním postižením, žen žijících ve venkovských oblastech a migrantek ohrožených bezdomovectvím.

Další informace

ZABRÁNĚNÍ NEOLIBERÁLNÍMU A PATRIARCHÁLNÍMU VYKOŘIŠŤOVÁNÍ TĚL ŽEN A DÍVEK

Obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování zůstává nejrozšířenější formou vykořisťování v EU. Drtivou většinu obětí (87%)₂₀ tvoří ženy. **Obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování by neexistoval, kdyby neexistovala poptávka po prostitutkách**, a proto musíme bojovat proti prostituci a sexuálnímu vykořisťování, což jsou formy násilí na ženách a dívkách.

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Na úrovni EU přijmout **model rovnosti** a harmonizovat právní předpisy EU v souladu s **abolicionistickým přístupem k prostituci**,
- Zajistit účinnou transpozici směrnice 2011/36/EU o boji proti obchodování s lidmi se zvláštním zaměřením na **genderovou analýzu a na obchod s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování**,
- Zajistit **pokračování mandátu specializované*ho koordinátora*ky pro boj proti obchodování s lidmi, který*á bude pracovat na plný úvazek, aby byla zajištěna implementace směrnice proti obchodu s lidmi**, a po přijetí právních předpisů o sexuálním vykořisťování **rozšířit jeho*její mandát** tak, aby dohlížel*a i na provádění všech aspektů souvisejících s potíráním obchodu s lidmi a sexuálnímu vykořisťování žen a dětí podle čl. 83 odst. 1 SFEU,
- Ve všech legislativních rámcích zajistit **soulad s CEDAW** a obecným doporučením výboru CEDAW č. 38 a rozeznávat propojení mezi obchodem s lidmi a prostitucí.

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Poskytovat **účinnou podporu ženám, které se staly obětí sexuálního vykořisťování**, pomocí exitových **programů** včetně právních a zdravotních služeb a podpory při hledání bydlení a práce,
- **Odstranit podmínku, že sankce je vázána na skutečnost, že osoba „ví“**, že se jedná o obchodování s lidmi,
- Vytvořit a financovat **infrastrukturu a služby přizpůsobené skupinám, které jsou obchodem s lidmi a sexuálním vykořisťováním ohroženy nejvíce**, jako jsou ženy z menšinových skupin, migrantky, mladé ženy, ženy se zdravotním postižením, ženy žijící v chudobě nebo ženy, které mají zkušenost s týráním, včetně **azylových domů, linky pomoci a vyškolených profesionálů*ek**.

Další informace

ZARUČENÍ PRÁVA NA TĚLESNÉ SEBEURČENÍ ŽEN

Vynucování reprodukce a odepření bezpečného a legálního potratu je formou násilí na ženách a dívkách.

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Uznat **sexuální a reprodukční zdraví a práva (SRHR) včetně práva na bezpečný potrat jako součást lidských práv žen a dívek** a začlenit je do **Evropské charty základních práv**.

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Zaručit **přístup k bezpečnému, legálnímu a bezplatnému potratu všem ženám** bez ohledu na okolnosti a věnovat zvláštní **pozornost potřebám menšinových skupin**, jako jsou migrantky nebo ženy se zdravotním postižením,
- **Zajistit bezplatný, kvalitní a rovný přístup k celé řadě antikoncepčních prostředků** včetně nouzové antikoncepce a podpořit další výzkum zaměřený na snížení rizika nežádoucích vedlejších účinků antikoncepčních prostředků pro ženy i na **vývoj nových forem mužské antikoncepce a jejich uvádění na trh**,
- Do vzdělávacích programů začlenit **komplexní vztahovou a sexuální výchovu založenou na autonomii, respektu, vzájemnosti, souhlasu, bezpečném a uspokojivém sexu a odstraňování genderových stereotypů, násilí souvisejícího s pornografií, objektivace a pronikání prvků pornografie do mainstreamové kultury**,
- **Předcházet mrzačení ženských pohlavních orgánů**, nucení k jiným operacím, které nejsou nezbytné, a všem dalším formám **sexuálního násilí a zneužívání sexuality a reprodukčních práv žen** zahrnutých v tzv. Istanbulské úmluvě, jako jsou **nucené potraty, nucené sňatky a nucené sterilizace**, což se týká i **žen a dívek se zdravotním postižením, a zakazovat a kriminalizovat toto jednání**.

Další informace

ZAPOJENÍ HLASŮ ŽEN DO MÍROVÝCH PROCESŮ

Války a ozbrojené konflikty vždy dopadají na ženy zásadně negativně. Jak znovu ukazuje válka na Ukrajině, nejenže jsou nadprůměrně zastoupeny mezi lidmi, kteří musejí prchnout z vlasti, ale jejich těla také slouží jako nástroj, který agresorům dodává pocit vítězství. Ženy však mají v době války zásadní roli pro fungování společnosti. **Všechny reakce EU na válku a konflikty proto musejí zahrnovat aspekt rovnosti žen a mužů.**

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- V plném rozsahu provádět rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325 a celou agendu týkající se žen, míru a bezpečnosti,
- Ve střednědobém až dlouhodobém horizontu podporovat a financovat kulturu míru,
- Zajistit, aby ženy a organizace hájící jejich práva byly zapojeny do rozhodování (mírová jednání, rekonstrukce a budování míru atd.),
- Provádět genderové audity/posuzovat programy a politiky obnovy s cílem vyhodnotit dopad na rovnost žen a mužů a práva žen a provádět účinné monitorování.

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Vytvořit a poskytovat specializované podpůrné služby pro všechny ženy a dívky vysídlené v důsledku válečného konfliktu, a to včetně všeobecného přístupu k právním, lékařským, psychosociálním, sexuální a reprodukčním zdravotním službám, které musejí být plně dostupné a uzpůsobené ženám s postižením, starším ženám a ženám a dívkám z různých kulturních okruhů a s různou jazykovou výbavou,
- Zajistit, aby podpůrné služby migrantkám poskytovali pracovníci*ice speciálně vyškolení*é zejména v oblasti násilí na ženách a dívkách a sexuálního vykořisťování.

Další informace

ŽENY JAKO NEDÍLNÁ SOUČÁST ZELENÉ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE

Prolínání genderových, etnických, rasových, zdravotních a dalších faktorů včetně globálních sociálních nerovností činí **ze změny klimatu feministický problém**. Na ženy dopadá klimatická krize neúměrně více a zároveň mají **významnou roli při řešení klimatických výzev**, a proto musejí být plně zapojeny do zelené transformace.

Evropskou unii vyzýváme k těmto krokům:

- Systematicky uplatňovat genderový mainstreaming a využívat intersekcionalní přístup, pokud jde o formulování politických opatření a předpisů v oblasti klimatu,
- Aplikovat genderové rozpočtování na klima a udržitelné finance.

Členské státy EU vyzýváme k těmto krokům:

- Zvýšit podíl žen na rozhodování v místních samosprávách a na ministerstvech, do jejichž agendy klima spadá,
- Proaktivně předcházet eskalaci energetické chudoby, která neúměrně více postihuje ženy,
- Využít příležitosti, které nabízí zelená transformace, k řešení rozdílů v odměňování, zaměstnanosti a dlouhodobých výdělcích a důchodech mezi muži a ženami a zaručit ženám ekonomickou nezávislost,
- V plném rozsahu implementovat dohodnuté závěry Komise pro postavení žen o ženách, pohlaví a klimatu (E/CN.6/2022/L.7).²¹

Další informace

POZNÁMKY

1 Fundamental Rights Agency, Violence against women: an EU-wide survey, 2014:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

2 EIGE 2022 Gender Equality Index

3 <https://www.equalpayday.be/europa/>

4 EIGE 2022 Gender Equality Index

5 <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/polands-de-facto-abortion-ban-risks-lives-says-mep/>

6 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCEDAW%2FCOC%2FSVN%2F51818&Lang=en

7 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCEDAW%2FCOC%2FHUN%2F51815&Lang=en

8 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FC%2FBEL%2FCO%2F8&Lang=en

9 <https://www.noustoutes.org/comprendre-les-chiffres/>

10 <https://eige.europa.eu/publications/improving-legal-responses-counter-femicide-european-union-perspectives-victims-and-professionals>

11 <https://www.womenlobby.org/EWL-unveils-a-new-factsheet-on-violence-against-women>

12 EIGE 2022 Gender Equality Index

13 https://www.enar-eu.org/wp-content/uploads/2019_06-Racial-diversity-EU-Parliament-elected-MEPs.pdf

14 EIGE 2021 Gender Equality Index 2021

15 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/gender-pay-gap-situation-eu_en

16 <https://www.equalpayday.be/europa/>

17 <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>

18 EIGE. Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender. Available here: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>

19 Fundamental Rights Agency, Violence against women: an EU-wide survey, 2014: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

20 EUR-Lex - 52022DC0736 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

21 <https://www.undocs.org/Home/Mobile?FinalSymbol=E%2FCN.6%2F2022%2FL.7&Language=E&DeviceType=Desktop&LangRequested=False>

**PROJEVME OPĚT SILNOU POLITICKOU VŮLI A VYČLEŇME
VÝZNAMNÉ ZDROJE NA PLNĚNÍ ZÁVAZKŮ
EU V OBLASTI ROVNOSTI ŽEN A MUŽŮ!**

PODĚKOVÁNÍ

Evropská ženská lobby (EWL) oceňuje přínos svých národních členských organizací a srdečně děkuje všem zástupkyním, které si našly čas a poskytly sekretariátu EWL své odborné znalosti a zpětnou vazbu z národní úrovně, zejména Pracovní skupině Ženy v politice.

Editorky: Jérphine Andolfatto a Mirta Baselovic

Příspěvatelé: Laura Kaun a Konstantina

Vardaramatou

Návrh: Esther Rizo Casado

Prezidentka: Réka Sáfrány

Výkonná generální tajemnice: Mary Collins

Tato zpráva byla financována Evropskou unií. Výlučnou odpovědnost za její obsah nese Evropská ženská lobby a nemusí nutně odrážet názor Evropské unie.

Funded by
the European Union

O EVROPSKÉ ŽENSKÉ LOBBY

Evropská ženská lobby (EWL) byla založena v roce 1990 a jedná se o největší zastřešující organizaci evropských ženských asociací, která v EU spojuje více než 2 000 organizací, jež se zasazují o společnou vizi feministické Evropy. EWL má členy ve 26 členských státech EU, třech kandidátských zemích (Republika Severní Makedonie, Srbsko, Turecko), na Islandu a v Spojeném království a zahrnuje také 17 celoevropských organizací zastupujících ženy a dívky v Evropě v celé jejich rozmanitosti. Společně se členskými organizacemi ovlivňujeme veřejné mínění a evropské instituce ve prospěch lidských práv žen a rovnosti mezi ženami a muži.

DALŠÍ ZDROJE

Stačí naskenovat!

 @EuropeanWomen

 @europeanwomenlobby

 EuropeanWomen

SKONCUJME NADOBRO S PATRIARCHÁLNÍM SYSTÉMEM A POSTOJI
KTERÉ NARUŠUJÍ DŮSTOJNOST VŠECH
ŽEN A OHROŽUJÍ ŽIVOTY ŽEN A DÍVEK!

<https://www.womenlobby.org/>

Evropská ženská lobby, červen 2023

EUROPEAN WOMEN'S
LOBBY
EUROPEEN DES FEMMES